

Johan Lilleheim, rektari í Stavanger:

Tit mugu sjálvi stýra gongdini

-Føroyingar eru í fleiri førum í eini nógv hepnari støðu nú oljuvinnan nærkast, enn norðmenn vóru tað, tá oljan kom. Tá var alt amerikanskt. Føroyingar hava møguleika at stýra útviklingini heilt frá byrjan

JAN MULLER

Hesar seinastu dagarnar hava umboð fyri „Stavanger maritime skole“ verið á vitjan í Føroyum. Vitjanin er liður í tí samstarvi, sum er í komið millum fyra føroyskar skúlar og norska undirvísingastovnin.

Undir vitjanini hava tey fyra fólki frá skúlanum í Stavanger vitjað á Sjómannaskúlanum í Havn, á Tekniska skúlanum í Havn og í Klaksvík og á Maskinmeistaraskúlanum.

Í gjár var so felagsfundur millum limir í Stavangerbólknum, tað eru umboð fyri føroyska skúlarnar, ið eru við í samstarvinum og So Stavanger Maritime skole um útskiptig samstarv í sambandi við komandi skeiðsvirksemi.

Tey fyra fólki úr Stavanger eru Johan Lilleheim, rektari, Knut Ringbakken, skeiðleiðari, Sigmund Eihåsen, studieinspektørur og Øystein Førsvoll, sum hevur altjóða samband sum málsmáki.

Hetta er fyrstu fyrð, at Johan Lilleheim, rektari er í Føroyum í sambandi við samstarvið skúlanna millum.

Hann sigur við Socialin, at teir eru fegnir um at hava fingið eitt samstarv við føroyskar skúlar og vónar, at hetta nú kann mennast so mikið, at nakad ítíkiligt kann koma burtur úr.

Nú byggir samstarvið og ætlaða skeiðsvirksemi í stóran mun á útlitini fyri eini komandi føroyskari oljuvinnu.

Teir fimm føroysku lærararnir, sum júst hava verið í Stavanger, hava fingið eitt skeið í baring.

Føroyingar í hepnari støðu

Nú hann hevur drúgvur royndir á oljuøkinum spurdu vit Johan Lilleheim, hvat hann heldur um tað støðu Føroyar eru komnar í, nú altjóða oljufelag eru farin at vísa Føroyum so stóran ans!

-Tit føroyingar eru í eini sera hepnari støðu. Tá vit í Norgei byrjaðu eina oljuvinnu í 60-unum var tað amerikanskur kapitalur og amerikanskt sum heild, sum

Umboð fyri Stavanger maritime skole vitja á Tekniska skúla í Havn. Mynd Jens K. Vang

Johan Lilleheim, rektari á Stavanger maritime skole er fegin um samstarvið, ið er fingið í lag millum føroyskar útbúgvingarstovnar og skúlar í Stavanger.

stóð fyrri útviklinginum, eisini undirvísingartíttinum.

Høvdu vit verið meira fyrvarnir, so høvdu vit helst sjálvir havt kunnað sett okkara egna fólk til uppgávarnar, sum aðrir komu at taka sær av, í hvussu er í byrjanini.

Nú tað sær út til, at útlit er fúrt at finna olju við Føroyar er gott, at tit sjálvir eru úti um tykkum og eitt nú útbúgva tykkara fólk, soleiðis at tit sjálvir kunnu stýra menningini og harvið ikki lata utlendingar í alt ov stóran mun standa fyrri øllum og stýra tí.

Hann vísir tó á, at sjálvandi mugu utlendingar eisini vera við í ávisan mun, men tað mugu vera føroyingar sjálvir, sum stýra gongdini bæði politiskt og fakliga.

Johan Lilleheim heldur, at samstarvið millum skúlar

í Føroyum og í No-regi verða eitt gott dømi um eina skilagóða fyrirreiking til eina oljuvinnu.

-Vit halda hetta samstarvið er sera áhugavert og kunnu fegnast um, at teir fyrstu fimm føroysku lærararnir hava tíkið prógv á skúlanum í Stavanger.

Talan er um lærarar frá tekniska skúlanum í Havn og Klaksvík, sjómansskúlanum í Havn og Maskinmeistaraskúlanum.

-Vit vóna, at hetta kann útvikla seg víðari og fyrri at undirstríka týðningin við leggja í hetta, eru vit fyra fólk konun til Føroya fyrri at kunna okkum við um støðurnar her.

Skiðgott av føroyingum at fyrleika seg tígliga

Johan Lilleheim heldur gongdina á føroyskum óki

vera áhugaverda og vísir á, at tey stóru oljufelgini høvdu neyvan sagt seg hugað at fara undir at bora eftir olju við Føroyar, um tey ikki hava ein varhuga av, at olja finst her.

Hann heldur tað vera umráðandi, at føroyingar sjálvir manna týðandi stórv í sambandi við eina komandi oljuvinnu, og tí er tað so avgerandi longu nú at stinga út í kortið við eitt nú at útbúgva nøkur fólk bæði á miðnámsstøði og á hægri støði.

Hann vísir á, at norðmenn vóru kanska ikki heilt so væl fyrirleikaðir til eina oljuvinnu og vóru ávisan mun títur á bóli, tá eitt klondikefelagandi virkssemi tók seg upp og hevði fleiri óhepnar avleiðingar, m.a. at príssirir hækkaðu óvanliga nógv.

-Tit eru eitt nógv minni

samfelag og harvið eisini nógv meira viðkvæmt, og tí haldi eg tað er týðningarmikið, at tit sjálvir hava eftirlit við gongdini og ansa eftir, at hon ikki tekur yvirhond.

Tað er umráðandi, at tit fái eina útbúgving, sum fer fram stig fyrri stig heldur enn at fái ein bráðligan klondike-útvikling.

Lilleheim heldur, at Føroyar í nógvum førum eru í eini nógv hepnari støðu enn Norge var tað, tá oljuvinnan fór í gongd har.

-Verður olja funnin her, so ganga nøkur ár, aðrenn tit fái eina framleiðslu. Men netupp hetta, at tit longu nú tosa um tingini og fyrireika tykkum ger, at tit kunnu hava eina hepa hond við útviklinginum.

Uppá fyrirspurning um tað ikki kann verða eitt sindur burturspilt av bæði tíð og orku nú at útbúgva fólk til eina oljuvinnu, sum kanska ongantíð kemur sigur Lilleheim, at vit mugu útbúgva fólk til annað enn bert eina oljuvinnu. Ein má samskipa hetta, soleiðis at tað ikki verður ein alt ov einvís oljuútbúgving.

Johan Lilleheim sigur annars, at oljutænastufelgini, sum gera ymsar arbeiðsuppgávur fyri oljufelgini skrigga eftir fólk og tí hevur skúlin í Stavanger verið noyddur til at taka fleiri næmingar inn til hesar uppgávur.

Lilleheim sigur, at tað sjálvandi er eitt sindur av gamling í øllum hesum, tí tú veit ikki, um olja verður funnin.

Gott við samstarvi

Hvat heldur hann um týðningin av, at føroyingar heldur enn at senda fólk til Norregs og onnur lond at útbúgva seg lata hesi fólkini útbúgva seg í Føroyum!

-Tað er netupp tí vit eru her. Lærararnir úr Føroyum hava fingið eitt skeið í Stavanger, sum teir so kunnu bygga sína komandi undirvísing á.

Holdu útviklingin í stramme tøjler

Uppá fyrirspurning um ikki ein risastór oljuvinnu heilt kann taka eitt so lítið samfelag av fótum, sigur rektarin á Stavanger maritime skole, at tað nýtist hon ikki, men tá mást tú eisini „holdu útviklingin í stramme tøjler og ikki slippe galskapan løs ukontrolert“ sum hann málber seg.

Hann sigur, at vit eiga at vera ómetaliga varin, men verður tað útbýgt við varsemi og vit ikki taka munin ov fullan, so kann tað væl ganga gott.

Men vinnan og tvs. arbeiðsplássini kann sjálvandi fái stóran týðning fyrri samfelagið, um hetta verður gjørt uppá ein skilagóðan máta.

Ein stigvís og varðin útbúgving er rætta leiðin at ganga. Talan er um djúpt vatn men infrastrukturur finst í økinum nærhendis, ella fer at koma, so ein nýtist ikki at brúka so nógvur kreftir uppá júst tað, um ein ikki ynskir tað.

Lilleheim heldur, at vit mugu meta gjølla um fyrimunir og vansar, um vit eitt nú vilja hava oljuna í land í Føroyum ella ikki. Tað fer sjálvandi at geva nógv arbeiði, men spurningurin er, um hetta er tað føroyingar vilja.

-Man má tænka sig om flere gange sigur Johan Lilleheim, sum nú fer at seta merki tíð av til at menna samstarvið millum skúlan hann umsitur og so teir føroysku skúlarnar.